

30 Přiřadte k jednotlivým úryvkům (30.1–30.3) tvrzení (A–E), které danému úryvku nejlépe odpovídá.

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 30.1 Jirka soustředěně sledoval míček, který letěl rychle jako blesk. Teď, nebo nikdy, pomyslel si. Vyrazil vpřed. Běžel s větrem o závod. Cítil na sobě pohledy obou trenérů. Říkaly mu, ty to dokážeš! _____
- 30.2 Baseball je kolektivní pálkovací míčová hra, při níž se útočící hráč (pálkař) snaží pálkou zasáhnout míč nadhozený bránícím nadhazovačem. Ve hře proti sobě stojí dvě družstva, která mají po devíti hráčích. _____
- 30.3 Česká reprezentace má za sebou přípravný turnaj na Tchaj-wanu, kde sehrála tři ostře sledované zápasy. Čeští hráči pokaždé slavili triumf. „Za úspěchem stojí tvrdá příprava hráčů,” řekl pro náš deník jejich trenér. _____

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) Jde o umělecký text, v němž převažuje informační slohový postup a který vykazuje znaky typické pro publicistiku.
- B) Jde o neumělecký text, v němž převažuje informační slohový postup a který vykazuje znaky typické pro publicistiku.
- C) Jde o neumělecký text, v němž převažuje popisný slohový postup a který nevykazuje znaky typické pro publicistiku.
- D) Jde o neumělecký text, v němž se uplatňuje vyprávěcí slohový postup a v němž nejsou užity jazykové prostředky ozvláštňující text.
- E) Jde o umělecký text, v němž se uplatňuje vyprávěcí slohový postup a v němž jsou užity jazykové prostředky ozvláštňující text, mezi něž patří např. přirovnání.

30 Přiřadte k jednotlivým slohovým útvarům (30.1–30.4) úryvek (A–F), který nejvýrazněji vykazuje znaky příslušného útvaru.

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 30.1 úvaha _____
- 30.2 výklad _____
- 30.3 pozvánka _____
- 30.4 popis pracovního postupu _____

- A) Předmět natřeme světlou barvou. Připravíme si ubrouskový motiv. Vystřihneme obrázek z ubrousku a oddělíme dvě spodní vrstvy. Místo, kam chceme obrázek nalepit, natřeme slabou vrstvou lepidla.
- B) Součástí rodinného domu, jehož prodej zprostředkováváme, je velká zahrada, která je ohrazena dvoumetrovým plotem. Altánek mezi vzrostlými stromy vybízí k odpočinku, množství záhonů potěší vášnivě pěstitele.
- C) Vážený pane řediteli, žádám Vás o uvolnění mé dcery Karolíny Ježkové z výuky dne 26. března 2020. V tento den se zúčastní talentových zkoušek na střední uměleckou školu. Probíranou látku si dcera samozřejmě doplní.
- D) Milí rodiče žáků devátých ročníků ZŠ, navštívte naši školu ve středu 15. ledna 2020. Od 18.00 pro Vás pořádáme den otevřených dveří. Seznámíte se s prostorami školy i s vyučujícími, kteří Vám rádi poskytnou potřebné informace.
- E) Bylo by zajímavé, kdyby věci mohly mluvit. Co by nám asi vyprávěl plot kolem zahrady? Když si představuji, že věci kolem nás jsou živé, uvědomuji si, že bych měl zvažovat, jak se k nim chovám. Nechávám přece na nich svůj otisk a kdoví, jednou třeba promluví.
- F) Jungmannův článek je asi o 180 let mladší než Komenského Labyrint. Když ale oba texty porovnáme, zjistíme, že po stránce jazykové mezi nimi nejsou podstatné rozdíly. V národním obrození se totiž záměrně navazovalo na tradici spisovné češtiny konce 16. století a začátku 17. století, a to zejména v hláskové a tvarové stavbě. Přestože se jazyk neustále vyvíjel, jsou oba texty blízké i našemu současnému jazyku.

30 Přiřaďte k jednotlivým textům (30.1–30.3) možnost (A–E), která nejlépe vystihuje daný text.

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 30.1 Vyjeli v noci
válečníci
v brnění z oceli,
olbřímí muži,
štítů se leskly
při srpku luny.
- Skočili s koní
sedlaných recí,
dovnitř vešli
dlouhé síně;
viděli na lýku
prsteny viset,
sedm set jich
sám měl Völund.
- 30.2 Můj hořký podzime, tvé očúny
jsem dýchal, když jsem pil tvé deště zdlouhavé,
a nebe, plné těžkých krupějí,
mi splachovalo z očí sůl.
- 30.3 ISOLDA: Ty věříš Oldenovi, že zabil draka?
BRANGIENA: Donesl dračí oko.
ISOLDA: Nevěřím mu ani slovo. Páchne lží. Je hrubý a zbabělý. Mohla by ses,
Brangieno, provdat za někoho, koho považuješ za podvodníka?
BRANGIENA: Tady! Zdupaná tráva! A krev, pozor, krev! (*náhle se zarazí před nízkou
houštinou*) Pane na nebi! Mrtvý muž. Plný krve, bože můj!

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) úryvek z lyrické básně
B) úryvek z epické básně
C) úryvek z lyrického textu psaného prózou
D) úryvek z veršované divadelní hry, který obsahuje dialog
E) úryvek z divadelní hry psané prózou, který obsahuje dialog

16 Přiřaďte k jednotlivým definicím (16.1–16.3) souvětí (A–E), v němž je tučně vyznačený úsek příkladem definovaného pojmu:

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 16.1 OXYMÓRON je spojení slov, jejichž významy se navzájem vylučují, např. *čistá špína*.
- 16.2 APOSTROFA je oslovení věcí, abstraktních (nehmatatelných) skutečností či nepřítomných osob, např. *skálo, lásky je tak málo*.
- 16.3 SYNEKDOCHA je pojmenování založené na záměně celku a části, např. *nemít vlastní střechnu nad hlavou* (tzn. nemít vlastní dům, příbytek).

(CZVV)

- A) Už jsem tě **prosila tisíckrát**, abys došel s košem.
B) **Skromná pýcha** se jmenovala píseň, která mě oslovila nejvíce.
C) Kluci, představte si, že na té sobotní školní akci **nebyla ani noha**.
D) **Jazyku český**, jsi krásný, ale máš opravdu těžká pravidla pravopisu.
E) Venku se zešeřilo, ptáci ztichli a ze **šedé oblohy** začaly padat provazy deště.

25 Přiřadte k jednotlivým definicím (25.1–25.3) literární žánr (A–E), který dané definici nejlépe odpovídá.

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 25.1 Je to velmi krátký text zakončený pointou, která má působit na posluchače komicky. _____
- 25.2 Je to lyrickoepická, často ponurá a smutná báseň, jejíž děj obvykle spěje k tragickému závěru. _____
- 25.3 Je to rozsáhlý, zpravidla neveršovaný epický žánr, který má obvykle hlavní dějovou linii a dějové odbočky a který zobrazuje vývoj postav v delším časovém úseku. _____

(L. Lederbuchová; M. Stehlíková, Čítanka pro základní školy 6, 8, upraveno)

- A) epos
B) román
C) balada
D) tragédie
E) anekdota

TEXT 1

Housle

(1)

Rok nebo dva jsem hrál
a hrozil se těch chvilí.
Já jsem vás proklínal
a vy jste se mi mstily
úpěním zoufalým
z hlubiny nitra svého.
Však už vás zahálím
do sukna zeleného.

Když zaskřípěl váš hlas,
stiskl jsem vám krk štíhlý.
Tak moci rozbít vás
úderem těžké cihly
a pak vám rozšlapat
kobytku, hmatník, luby!
A neuměje hrát
k těm houslím jsem byl hrubý.

(2)

Záhy je pokryl prach
kdes mezi harampádím.
Čas plynul v jiných hrách;
už se k nim nenavrátím
a lehce oželím
tu nudu věčné škály.
Housličkám zpuchřelým
pak struny popraskaly.

Už vím, že to byl hřích,
a pykám za tu vinu.
Jak vděčně zlíbal bych
dnes ruku maminčinu.
Tenkrát je koupila
a zbožně přinesla je.
Ó léta zpozdilá! –
Zní housle. Někdo hraje.

(3)

Kdo je to? Cožpak vím.
Hlas šeptá: Řekni jméno.
A já ti položím
svou hlavu na rameno.
Kdybych je říci směl!
Však mlčím jako němý.
Housličky, jen bych chtěl
poprosit: Odpusťte mi.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

- 3.1 Text je poezie.
3.2 Jde o ukázkou literatury nonsensové.
3.3 V první části textu se vyskytuje alespoň jeden verš, který se rýmuje s bezprostředně následujícím veršem.
3.4 Ve třetí části textu jsou všechny liché verše šestislabičné.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4–7

Zmítaly nemalé rozpaky
srdcem hezoučké dcerky:
Jinoch růže jí podával
a starý pán velmožný šperky.

Pro zlato, démanty rozhodlo
se ovšem děvče chudé.
Růže? Však on **jí** někdo **již**
též růže nositi bude!

(F. Gellner, Volba)

max. 2 body

4 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N).

- | | A | N |
|---|--------------------------|--------------------------|
| 4.1 Text je ukázkou literatury věcné. | ☐ | ☐ |
| 4.2 Počet slok je dvakrát vyšší než počet veršů v jedné sloce. | ☐ | ☐ |
| 4.3 První a poslední verš první sloky mají shodný počet slabik. | ☐ | ☐ |
| 4.4 V druhé sloce se rýmují pouze sudé verše. | ☐ | ☐ |

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 2–7

TEXT 1

- | | |
|---|---|
| (1) Jdu s dřavou patou,
mám horečku zlatou,
jsem chudý, jsem slab, nemocen.
Hlava mě pálí
a v modravé dáli
se leskne a třpytí můj sen. | (4) Tak zarůstám vousem
a vlci už jdou sem,
už slyším je výt blíž a blíž.
Už mají mou stopu,
už větří, že kopu
svůj hrob a že stloukám si kříž. |
| (2) Kraj pod sněhem mlčí,
tam stopy jsou vlčí,
tam zbytečně budeš mi psát.
Sám v dřevěné boudě
sen o zlaté hroudě
já nechám si tisíckrát zdát. | (5) Zde leží ten blázen,
chtěl dům a chtěl bazén
a opustil svou krásnou tvář.
Má plechovej hrnek,
v něm pár zlatejch zrněk
a nad hrobem polární zář. |
| (3) Severní vítr je krutý,
počítej, láska má, s tím.
K nohám ti dám zlaté pruty,
nebo se vůbec nevrátím. | |

(Z. Svěrák, Severní vítr, zkráceno)

TEXT 2

Anafora – opakování stejného slova na začátku bezprostředně po sobě jdoucích veršů.

(CZVV)

1 bod

2 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

- A) Anafora se vyskytuje pouze v první a páté sloce.
- B) Anafora se vyskytuje pouze v první a druhé sloce.
- C) Anafora se vyskytuje pouze ve čtvrté a páté sloce.
- D) Anafora se vyskytuje pouze v druhé a čtvrté sloce.

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

- | | A | N |
|---|--------------------------|--------------------------|
| 3.1 Text je ukázkou dobrodružné prózy. | ☐ | ☐ |
| 3.2 Každá sloka obsahuje sudý počet veršů. | ☐ | ☐ |
| 3.3 V první sloce se každý lichý verš rýmuje s bezprostředně následujícím veršem. | ☐ | ☐ |
| 3.4 Ve čtvrté sloce začínají všechny verše jednoslabičným slovem. | ☐ | ☐ |

11 Přiřadte k jednotlivým definicím (11.1–11.3) literární žánr (A–E), který dané definici nejlépe odpovídá, a patří tedy na vynechané místo (**) v definici:**

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 11.1 **** je krátký, často veršovaný žánr vyjadřující zkušenosti člověka s přírodními podmínkami a počasím. _____
- 11.2 **** je žánr oslavující výjimečné činy osobností šířících křesťanskou víru, líčí se zde jejich život a mučednická smrt. _____
- 11.3 **** je příběh ze života bohů a hrdinů. Je zde zobrazeno, jak si kdysi dávno lidé vykládali původ a fungování světa a člověka. _____

(L. Lederbuchová – M. Stehliková, Čítanka pro základní školy 6, 7, 8; upraveno)

- A) báje
B) legenda
C) romance
D) anekdota
E) pranostika

25 Přiřadte k jednotlivým úryvkům (25.1–25.3) typ textu (A–E), který nejlépe vystihuje daný úryvek:

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 25.1 Naše klasické kopačky z pravé kůže se speciálně tvarovanou podrážkou jsou už léta zárukou kvality. Jedině s kopačkami od nás neminete branku! _____
- 25.2 V sobotu naši fotbalisté vyhráli kvalifikační zápas o postup na mistrovství světa. „Poctivá příprava přinesla své ovoce,“ uvedl trenér české reprezentace. _____
- 25.3 Co svět světem stojí a kope do kulatého míče, ještě nikdy se neobjevilo na trávníku tak vyadjustyrované mužstvo! Všichni měli nehorázná panděra a vůbec všude po těle zdáli se pod dresem přetékat tukem! Bylo to jako jedenáct obrovských melounů na neohraбанých nohách. _____

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) zpráva
B) pozvánka
C) úvahový text
D) reklamní text
E) umělecký text

TEXT 1

(1) U lednice dítě stálo,
z plna hrdla zpívalo.
Na tranzistor k tomu hrálo,
do rytmu se kývalo.

(2) „Hudba kvičí, nervy ničí,
nepeče se pečene.
Cosi syčí na vařiči,
matka křičí zděšeně.

(3) „Mléko prchá! Běda běda!
Nateklo mi do boty.
Táta bude bez oběda,
pro tebe, ty zlobo, ty.

(4) Zanech řvaní, moje zlato,
hrej si – tu máš kohouta!“
Ledva matka dořekla to,
bouch báb! Letí do kouta.

(5) Podlily se krví oči
považené matičce.
Pozvedne se, povyskočí
a pak řekne kratičce:

(6) „Pojď si proň, ty Polednice,
pojď, vem si ho, tuláka.
Stojí, stojí u lednice,
nepracuje, huláká.“

(7) Malá, bledá, tváře divé,
pod plachetkou osoba.
Škytá, heká, prská, plive,
vichřici se podobá.

(8) Vlivem síly odstředivé
plachetka když zvedne se,
odhalí se hnáty křivé,
bože, to je recese.

(J. Suchý, Polednice, upraveno)

4 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

4.1 Výchozí text je próza.

4.2 Výchozí text je ukázkou lyriky.

4.3 Druhý a čtvrtý verš první sloky mají stejný počet slabik.

4.4 Každá sloka obsahuje alespoň dva verše, které se spolu rýmují.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

25 Přiřadte k jednotlivým úryvkům (25.1–25.3) typ textu (A–E), který nejlépe vystihuje daný úryvek:

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

25.1 Výstava ovoce a zeleniny proběhne ve dnech 20. až 22. září v Domě zahrádkářů ve Frýdlantu. Kromě jiného na návštěvníky čeká přehlídka nově vyšlechtěných odrůd ovoce i zeleniny.

25.2 Naše společnost působí na trhu travního semenářství více než 25 let. Díky získaným zkušenostem tak dnes jako jediní můžeme nabídnout nejen nejširší sortiment kvalitních travních směsí, ale i profesionální poradenství.

25.3 Je jedna chvíle, kdy se zahrádkář vztyčí a rozvine ve své plné výši; je to odpolední hodinka, kdy své zahrádce udílí svátost kropení. Tehdy stojí, přímý a téměř vznešený, řídě trysk vody z hubičky hydrantu. A voda šumí stříbrnou a zvuknou prškou.

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) návod
- B) oznámení
- C) objednávka
- D) reklamní text
- E) umělecký text

4 Přiřadte k jednotlivým tvrzením (4.1–4.3) úryvek (A–E), který nejlépe odpovídá danému tvrzení:

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 4.1 Text je ukázkou líčení, tzn. uměleckého popisu neživých objektů a dějů. _____
- 4.2 Text je ukázkou charakteristiky vnější, tzn. popisu vzhledu nějakého člověka. _____
- 4.3 Text je ukázkou charakteristiky nepřímé, tzn. čtenář si udělá obrázek o vlastnostech nějakého člověka z popisu jeho jednání. _____
- A) Krátce a jednoduše byla nenapravitelný romantik. Byla taky cynická, světa neznalá, tvrdohlavá a docela sebevědomá.
- B) Jachta je označení pro široké spektrum malých lodí. Původně to byly malé vojenské lodě, dnes se termín používá především pro lodě sportovní a rekreační.
- C) Jakmile se jednou dala do řeči, nemělo její povídání konce, ale s někým, kdo se jí nelíbil, se ani nepustila do hovoru. Při cestě vlakem pravidelně ztrácela jízdenky, a když na něco myslela, zapomínala jíst.
- D) Nebyla nijak krásná, tváře měla propadlé, ústa trochu moc široká. Většinou jste ji viděli v plandavém tvídovém saku, které vypadalo jak z vetešnictví, a bachratých pracovních botách na nohou.
- E) V zátocě kotvila velká jachta a její vysoký stěžeň se kýval sem a tam jako obrovský metronom. Když opadával příboj, znělo okolím melancholické chřestění přesýpaných oblázků. Jako když cvrnkáš duhové kuličky.

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

TEXT 1

(1) Jsou věci který člověk nepochopí
tak třeba například ty rádiové vlny
Ve vzduchu po nich není ani stopy
a přitom všude kolem je to vlastně plný
Anebo balón – přece když to lítá
člověk by uvnitř čekal nějaký zařízený
řekněme vrtuli co by tam byla skrytá
– jenže v té kouli nic ale lautr nic není!

(2) A tak má každý balón svoji duši
duši neviditelnou co ho nese vzhůru
dál mí to rozebírat nepřísluší
na to jsou odborníci nahoře na kúru
A když má duši balón mám ji taky
a ta mí poskytuje jedinečnou šanci
že kdybych odhodil ty saky paky
tak bych se vznášet moh se stejnou elegancí

(M. Eben, O balónu, zkráceno)

(3) Vzhůru nese tě to vzhůru
nedá se to nahmatat ani změřit
vzhůru nese tě to vzhůru
nezbývá nic jiného nežli věřit
že když odhodíš všechna závaží
a nažhaviš srdce hořáky
vzhůru že poletíš vzhůru
až nad mraky

TEXT 2

Epanastrofa – opakování stejného slova nebo slovního spojení na konci jednoho a na začátku bezprostředně následujícího verše.

(CZVV)

max. 2 body

12 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

12.1 Text je ukázkou epiky.

12.2 Text vykazuje znaky charakteristické pro literaturu sci-fi.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

7 Přiřadte k jednotlivým textům (7.1–7.4) možnost (A–F), která nejlépe vystihuje charakter příslušného textu:

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 7.1 Pekelný bucht jeho srdce sílí. Vteřinu za vteřinou bušilo rychleji a rychleji, silněji a silněji. Stařec jistě, docela jistě prožíval krajní hrůzu. Tenhle zvuk mě teď v nehlubší půlnoční hodině vydráždil k hrůze, kterou jsem nemohl zvládnout. _____
- 7.2 Diváci mohli poprvé živě sledovat operaci srdce, kterou vedl Petr Kala z kardiologické kliniky Fakultní nemocnice Brno. Operatér s asistujícím lékařem, týmem kolegů a sester prováděl zákrok a u toho popisoval divákům, co právě dělá. Cílem zákroku bylo rozšířit cévy okysličující srdce. _____
- 7.3 Srdce je naším nejlepším pomocníkem, dokáže totiž vidět do lidí. Je spolehlivým rádčem, může nám ukázat správný směr. Ne nadarmo se říká, že to nejdůležitější je očím neviditelné. Srdce nelze napálit ani podvést. Dokonce i detektor lži podle mého názoru oklameme snáze než srdce. Mě moje srdce nikdy nezradilo. A vás? _____
- 7.4 Bušení srdce vypadá na první pohled jako jednoduchá opakující se činnost. Ve skutečnosti jde o vysoce koordinovaný sled akcí, které se v srdci odehrávají. Srdceční akce se rozděluje na dvě základní činnosti: diastolu a systolu. V diastole je srdeční sval uvolněný, srdce se plní krví, obnovuje zásoby energie, myokard je prokrvován. _____

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) úvaha
B) výklad
C) zpráva
D) recenze
E) povídka
F) životopis

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 23–29

(1) Slečna Maplová se až doposud diskuse neúčastnila. Nyní řekla: „Copak vůbec nechcete vědět, na co zemřel?“
Sir Ritchfield na ni překvapeně pohlédl. „Zemřel na rýč. Ty bys to taky nepřežila, takovou těžkou železnou věc uprostřed těla. Není divu, že je mrtvý.“ Ritchfield se maličko otřásl.
„A odkud je ten rýč?“
(2) „Někdo ho tam zarazil.“ Pro Sira Ritchfielda tím byla celá věc vyřízená, ale Othello, jediná černá ovce ze stáda, se o problém najednou začal *****.
„V úvahu přichází pouze člověk – nebo hodně velká opice.“ Othello prožil své **pohnuté** mládí v zoologické zahradě v Dublinu a při každé příležitosti to také zmínil.
„Člověk.“ Maplová spokojeně přikyvovala. Tím se počet podezřelých rapidně snižuje.
„Myslím, že bychom měli zjistit, co to bylo za člověka. Jsme to starému Georgeovi dlužní. Vždycky když nějaký **divoce** žijící pes roztrhal některé z našich jehňat, taky se pokoušel najít viníka. A kromě toho nám patřil. Byl to náš pastýř. Nikdo neměl právo zapichovat do něj rýč. To je zvláštnost, to je vražda!“
(3) Teď se ovce přece jen polekaly. Také vítr se otočil a čerstvý zápach krve se táhl v **jemných**, ale zřetelných závanech směrem k moři.
„A když toho, kdo do něj ten rýč zaryl, najdeme?“ zeptala se Heidi nervózně. „Co potom?“
„Spravedlnost!“ zabečel Othello.
„Spravedlnost!“ bečely ostatní ovce. A tak bylo rozhodnuto, že ovce objasní strašnou vraždu svého jediného pastýře.

(L. Swannová, Glénkill – ovce vyšetřují, upraveno)

1 bod

23 Které z následujících tvrzení vystihuje výchozí text?

- A) Text lze přiřadit k lyrice, protože zachycuje především pocity postav.
B) Text lze přiřadit k epice, protože zachycuje především pocity postav.
C) Text lze přiřadit k lyrice, protože jeho podstatou je vyprávění příběhu.
D) Text lze přiřadit k epice, protože jeho podstatou je vyprávění příběhu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4–7

- | | |
|--|--|
| <p>(1)
Chceš autoportrét ode mne
a podle skutečnosti.
Mé pero hned se rozverné
miniaturky zhostí.</p> <p>(2)
Jsem školák, mladý větroplach
a dosud ve výcviku,
že bych byl hloupý, nemám strach,
to říkám bez cavyků.</p> <p>(3)
Neměla ani Sorbonna,
kde páni vědci řeční,
tak únavného křiklouna,
a to jsem začátečník.</p> | <p>(4)
Neradno k mojí postavě
přiměřit kolohnáty.
Mám svěží pleť a na hlavě
vlas rusý, kudrnatý.</p> <p>(5)
Miluji vše, co kolem vře,
samotu nenávidím,
hnusím si debaty a pře,
učení trochu šidím.</p> <p>(6)
Čtverák a rarach, podobný
víc opicím než mužským,
hned vzplane, hned má po ohni.
Hle, takový je Puškin.</p> |
|--|--|

Pozn. Sorbonna – věhlasná pařížská univerzita

(A. S. Puškin, *Můj portrét, zkráceno*)

max. 2 body

4 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

- | | A | N |
|---|--------------------------|--------------------------|
| 4.1 V první sloce mají liché verše o jednu slabiku méně než verše sudé. | ☐ | ☐ |
| 4.2 Ve čtvrté sloce se vyskytuje vnější charakteristika popisovaného člověka. | ☐ | ☐ |
| 4.3 V páté sloce se vyskytuje pouze jeden verš, který obsahuje dvě slovesa. | ☐ | ☐ |
| 4.4 V šesté sloce se vyskytuje alespoň jedno obrazné pojmenování. | ☐ | ☐ |

24 Přiřaďte k jednotlivým textům (24.1–24.3) možnost (A–E), která nejlépe vystihuje charakter příslušného textu:

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

24.1 Zamilovaný pár, který studuje na vysoké škole matematiku, se ruku v ruce prochází po nábřeží. Dívka se zasněně zeptá chlapce: „Myslíš na to, co já?“ Chlapec bez váhání odpoví: „Jistě, miláčku.“ „A kolik ti to teď vyšlo?“

24.2 Za trochu lásky šel bych světa kraj
šel s hlavou odkrytou a šel bych bosý
šel v ledu, ale v duši věčný máj
šel vichřicí, však slyšel zpívat kosy.

24.3 Na místa, kde Orfeus zpíval, přicházeli bohové. Také vodní víly vystupovaly z vln, sotva zaslechly Orfeův zpěv. Do jedné z nich se Orfeus zamiloval. Víla se jmenovala Eurydika a byla kouzelná jako Orfeovy písně. Krátký čas žili spolu šťastní. Jednoho dne musil Orfeus odejít z domu a Eurydika zůstala sama.

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny)

- A) báje
- B) anekdota
- C) lyrická báseň
- D) epická báseň
- E) divadelní hra

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 13–15

(1) Něžná i proradná krutá i bezradná Plamen i červánek Óábel i beránek Cukr i sůl U vůně hřebíčku u rytmu střevíčků císař dnes myslí byl Za tanec přislíbil království půl	(3) Salome stáli už Křtitele Salome usměj se vesele Točíš se ve víru Ústa jak upíru krví ti planou Salome	(5) Salome netanči nechceš-li Salome hosté už odešli Jenom roj komárů dopíjí z pohárů krůpěje vína
(2) Salome noc už je na sklonku Salome podobnas úponku Podobna kytaře pro svého vladaře Salome tančíš	(4) Noci už ubývá Císař se usmívá Pokojně mohu žít Všeho lze použít pro dobrý stát Možná ho napadlo prastaré říkadlo Dějiny když tvoří se pro hlavy na míse nemá se štkát	(6) Salome trochu jsi pobledla Salome v koutku jsi usedla Víška máš šedivá Nikdo se nedívá Salome! Pláčeš...?

(K. Kryl, Salome)

1 bod

13 Která z následujících možností neodpovídá výchozímu textu?

- A) V páté sloce se vyskytuje oslovení.
- B) V první sloce se uplatňuje kontrast.
- C) Ve třetí sloce se vyskytuje přirovnání.
- D) V šesté sloce se uplatňuje personifikace.

1 bod

14 Kterému z následujících tvrzení odpovídá výchozí text?

- A) V páté sloce je pět šestislabičných veršů.
- B) Ve třetí sloce se vyskytují pouze tři verše, v nichž chybí sloveso.
- C) Tři sloky jsou tvořeny deseti verši, ostatní sloky mají nižší počet veršů.
- D) Ve čtvrté sloce lze ke každému verši najít jiný verš, který se s ním rýmuje.